

โครงสร้างและปัญหาการผูกขาด
ในระบบเกษตรกรรมและอาหารของประเทศ
ประเด็นความเป็นธรรมในระบบเกษตรพันธสัญญา

ความเป็นธรรม (?) ในระบบเกษตรพันธสัญญา

มีใครเชื่อ

มีใครรู้

มีใครสงสัย

มีใครสนใจ

อุปกรณ์ช่วยคิด ที่จะทำให้เข้าใจกระบวนการของระบบ
เกษตรพันธะสัญญาและผลความไม่เป็นธรรม ประกอบด้วย

1. แรงเฉื่อยจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจ

2. มายาคติเรื่องประสิทธิภาพของระบบเกษตร

พันธะสัญญาภายใต้ระบบการบริหารของบริษัท

อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร

3. บทบาทของผู้ใช้อำนาจรัฐ (นักการเมือง

ระบบราชการ)

4. การสื่อสารแบบครอบงำของเครือข่ายธุรกิจ
บริการ

5. สถานะของกลุ่มคน (ชนชั้น) ต่าง ๆ ภายใต้วิถี
การผลิต (means of production) แบบ
เกษตรพันธะสัญญา

6. เสรีภาพในการประกอบการกับกลไกการ
แทรกแซงของรัฐและของสังคม

7. แนวคิดอำนาจอธิปไตยทางอาหาร ภายใต้

องค์กรเหนือรัฐ

8. แนวคิด back wash กับระบบเกษตรพันธ

สัญญา

ปรากฏการณ์ และ สิ่งบ่งชี้ที่น่าสนใจ

1. ราคาอาหารแพง แต่ ราคาพืชผลการเกษตรถูก
2. หนี้สินครัวเรือนของเกษตรกรภายใต้ระบบเกษตร
พันธะสัญญากำบังจรรยาการผลิต
3. การเผชิญหน้าระหว่างเกษตรกร กับ เจ้าหน้าที่
ของบริษัท และ เจ้าหน้าที่ของรัฐ
4. การสูญเสียอำนาจต่อรองของเกษตรกร

5. ต้นทุนทางสังคมที่ถูกผลักและซุกซ่อนไว้ในที่ต่าง ๆ
6. การจงใจบิดเบือนข้อมูลและครอบงำสื่อ
7. การทำให้ปัญหาถูกซุกเข้าไปในระบบบรรษัท
8. การใช้อำนาจและอิทธิพลทุกรูปแบบเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ

9. การไร้อำนาจในการบังคับให้เป็นไปตามสัญญา
10. ปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ประเด็นที่น่าสนใจ

1. การปล่อยให้ระบบธุรกิจอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารไปในแนวทางเช่นนี้ เป็นการสัมปทานอำนาจอธิปไตยทางอาหารของประเทศให้บรรษัทแสวงหาประโยชน์ หรือไม่
2. ในเครือข่ายธุรกิจอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหาร โดยมีบรรษัทขับเคลื่อน แต่กลไกรัฐไม่ทำหน้าที่ และ ขาดกลไกทางสังคมกำกับจะนำไปสู่ ความขัดแย้ง และ ความเสี่ยง

3. การเข้าไปของระบบเกษตรพันธสัญญาในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างไม่มีการกำกับ ทำให้การขยายตัวของช่องว่างระหว่างกลุ่มยิ่งเพิ่มขึ้น

4. การขูดรีดในระบบเกษตรพันธสัญญาทำให้ต้องตั้งคำถามต่อที่มาของอาหารว่า ได้มาโดยตั้งอยู่บนความเป็นธรรม และเคารพต่อสิทธิมนุษยชน หรือไม่